

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Tractatus De Fiducia In Deum Plurimas Et Utilissimas pro
vitâ spirituali instructiones Continens, Præcipue Ad
Obtinendam magnam animæ quietem, & afflictiones
quascunque ingenti cum solatio & fructu ...**

Dusault, Nicolas

Coloniæ Agrippinæ, 1660

Caput IV. Motivum quartum ductum ex injuriâ quam inferunt Deo qui non
confidunt in eum.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-50333](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-50333)

CAPUT IV.

Quartum motivum ductum ex injuriâ quæ
inferunt DEO qui non confidunt
in ipso.

§. I.

*Cacitas hominum nimis confidentium
creaturis.*

MERITÒ Deus gravissimè offenditur in
quod quamvis non cesset demonstrare
nobis impotentiam creaturarum tam veterem
in singulis prope scripturæ sacræ paginis,
re ipsa quotidie ita cum oculis nostris ex-
bens, ut quasi palpare manu possimus in om-
ni occasione: quamvis etiâ repetitis moniti-
onibus præceptis non magis illis fidere atque inni-
scere quam baculo arundineo & tabulæ putre-
tæ, sed in omnibus actionibus nostris ad
confugere, suæque providentiæ nos nostris
que committere jubeat, cum amplissimis
promissis quod curam nostri geret parentis
instar, quod sic disponet res nostras, ut ad ma-
jus nostrum cedant emolumentum; nihilomi-
nùs minus adhuc inveniuntur homines tam
hebetes atque vecordes qui nec attendant
eum qui loquitur, nec ad id quod proponitur
nec moveantur iis quæ quotidie sentiant,
vel rationis expertes, vel magicis artibus fa-
ciuntur.

I. 4.

cinati videantur. Quanquam sunt verè omnes
humanae prosperitates, & jactantiæ inanes, &
ut loquitur sapiens, *fascinatio nugacitatis*. & ut
psaltes, *universa vanitas omnis homo vivens*,
psal. 38. addit Apostolus: *præterit figura hujus
mundi*. 1. Cor. 7. ideoque illi fidendum non
est, non magis quam si ne esset quidem. Unde
& impii in inferno confitentur periisse vo-
luptates suas velut umbram, nec id ipsum, qui
super terram in vivis degunt, negare possunt,
intuentur enim quotidie vanitatem rerum
mundanarum, & experiuntur suo damno ea-
rum infidelitatem. Hæc tamen omnia non
sufficiunt ad persuadendum incredulis, ne
earum opem potius quam Dei implorent, ne
vanas earum mendacesque promissiones
præferant certissimis sanctissimisque Dei
promissis, quibus suam omnibus gratiam &
tutelam potentissimam offerens toties con-
firmavit.

§. II.

Pathetica Dei objurgatio hac super re.

Quæ cum ita sint, justissimè Deus queri-
tur de hujusmodi hominibus, eorum-
que diffidentiam ac infidelitatem gravi ob-
jurgatione accusat per Prophetam his verbis:
*Filiis hominum usquequò gravi corde, ut quid
dilio*

diligitis vanitatem & queritis mendacium

Quanta putas emphasi protulit illud *Vsq*
quò quasi diceret: nondum agnoscitis cœcitate
 vestram quam tot seculorum decem
 offuderunt oculis vestris hostes vestri visibiles
 & invisibiles, tot fallaciæ & miseriæ quibus
 que millium annorum quibus mundus hactenus
 durat in illius notitiam vos non adducunt?
 memoria jam inde repetita tot mortalium
 qui vanâ ab eo spe delusi sunt, cui nihil
 jam reliquum nisi fera nimis penitentia
 & æterna confusio in iis, qui illa nixi
 rière, nihil apud vos valet ut alienis tandem
 malis discatis sapere? *Vsquequò* gravissimi
 Tam perniciosi errores semperne suos habent
 patronos qui eos sequantur suoque alii ex
 plo commendent; Numquamne cœlestis
 depellet tantas terræ tenebras? nunquamne
 Dei veritas plus fidei obtinebit apud homines
 quam infidelitas creaturarum? *Usquequò*
 quò? *Usquequò* mundi amatores, usquequò
 velamen istud erit super oculos vestros? Ab
 infantia vestra usque ad senectam & extrema
 vitæ halitum diu noctuque, ætate & hyeme
 tam in necessitatibus vestris quam abundantia
 tiâ æternum captabitis nebulam istam & fructum?
Ut quid diligite vanitatem? Quid si
 vos delectat in vanitate creaturarum, ut De
 crea

I. 4. 11

creatoris vestri inducat oblivionem, & fiduciam, quam infallibili ejus veracitati deferre debetis, suadeat ponere in mendacio. Hujusmodi exprobrationes justissimâ cum indignatione per Prophetam Deus effundit contra mundanos homines qui per summam injuriam minus fidunt protectioni divinæ quâ vanissimæ promissioni nescio cujus terræ vermiculi. Hoc execrabile crimen est quod iram & indignationem accendit omnipotentis, quod ad vindictam provocat, quod armat deterram ejus, ne tanta impietas maneat impunita. Cætera quidem hominum vitia tolerabilia videntur, hoc verò sacrilegium prorsus intolerandum, quippe quod maximè adversatur Divinæ providentiæ, potentiæ, bonitati, & imprimis amoris & charitati Dei eminentissimæ, quæ, ut ita dicam, pupilla est oculorum ejus & medulla cordis. Sed concipiamus majorem, si licet, horrorem hujus impietatis.

§. III.

Quantopere fugienda vel unica Dei offensa

IN omnibus nostris actionibus nihil nobis debet esse commendatius, quam ut omnistudio Dei honorem & conscientiæ nostræ integritatem illæsam inviolatamque, custo-

diamus, neque permittamus aliquando
quocunque peccato etiam levissimo sive
sive ille violetur. In quem finem valde ex-
dit & in primis necessarium est, ut priusquam
aliquid aggredimur, examinemus diligenter
actionum nostrarum motiva, media, finem
omniaque studiosè perlustremus ne qua
repat Draco ille infernalis & venenum suum
infundat, quo incautè mente concepto po-
ceamur nobis optatos successus. Sane nunquam
deberemus sine horrore ac tremore; com-
missi contra Deum aut committendi peccata
alicujus meminisse. Cum autem Deum dico
Dominum dico infinitæ majestatis, qui habet
clavem abyssi in manu sua, & aperit quas
nemo claudit, inferni portas, ut detrudat eos
ternum puniendos qui contra se delinque-
supremum dico Monarcham totius universi-
ens entium, Alpha & Omega, principium
finem omnium creaturarum rerum: qui ce-
lum & terram replet gloriæ suæ lumine, cu-
jus fulgore perstringuntur ipsi Seraphini
obtus, nec valentes sustinere, tegunt facies
suas à magnitudine majestatis ejus. Proinde
nec incendium ullum, nec inundatio aquarum
nec contagio, nec jactura honoris amicorum
aut quorumcunque bonorum æquè extime-
cenda sunt atque unica Dei. Opt. Maximii o
feda

I. 4. 11

fenſa. Hunc enim ſi inimicum habemus, quid
 reliquum eſt ſpei? Nullius nobis amicitia aut
 ſalutaris aut utilis aut honorifica eſſe poteſt,
 cum verò tempus advenerit infligendæ nobis
 poenæ, in nullius erit ſive hominis, ſive An-
 geli quantumvis nobis amici poteſtate impe-
 dire quo minus de nobis pro delicti gravita-
 te, juſtiſſimã ſumat vindictam. *Intelligite hæc
 qui obliſciſimini Deum ne quando rapiat, &
 non ſit qui eripiat.* pſal. 49. Propterea excla-
 mat Apoſtolus: Hebr. 10. *Horrendum eſt inci-
 dere in manus Dei viventis, quem David ap-
 pellant Deum ultionum Dominum.* pſal. 93. Sa-
 piens quiſque in omnibus conſiliis & actioni-
 bus ſuis illud ſtudioſè cavet, ne quid agat cõ-
 tra honorem regis, principum aut Magiſtra-
 tum; hi enim longas habent manus & cum
 volunt, poſſunt ſe vindicare, nec ad hoc facile
 poteſt illis cauſa deeſſe. Nobis quoque in
 quotidianis negotiis noſtris ſolet eſſe non
 minimæ curæ, ne quem iritemus contra nos
 dicitque ſibi quilibet: quid lucror, ſi propter
 rem levis momenti exoſum me civibus fa-
 ciam: poterit hic vel ille aliquando par pari
 reddere aut plurimum commodi aut plus dã-
 ni reponendo. Quod ſi tam ſolliciti ſumus
 ut amicitiam conſervemus cum unoquoque
 hominum; fierine poteſt, ut nihil noſtra in-
 tereſſe

teresse putemus, siue amicum Deum, siue
 micum habeamus? Deum inquam, cui
 facilius quam vitæ nostræ gaudia aut alia
 aliis oblectationibus cumulare cum ipsi
 fuerit, aut facere ut extrema gaudii ludæ
 occupet subitâ & funestâ catastrophe. De
 dico qui nocte unâ occidit omnia primoge
 nita Ægyptiorum divinis mandatis resisten
 tium. Exo. 12. Qui momento uno curus Ph
 raonis, & exercitum ejus submersit in ma
 rubro. Exo. 14. Qui percussit per Angeli
 suum una nocte centum octoginta quinque
 millia Assyriorum in castris, quo tempore
 victorias ipsi sperabant & triumphos. Hinc
 Deum tremendæ majestatis habere inimici
 parvi æstimabimus? Qui obmutescere facit
 eloquentes, & linguas infantium facit esse
 stertas: qui explodit sophismata philosopho
 rum, & ut S. Job ait: *Adducit consiliarios
 stultum finem & iudices in stuporem. Baltheus
 Regum dissolvit, & prancingi fune renes eorum
 optimates supplantat, deponit potentes de sedibus
 gloriam eorum in pulverem reducit. Magister
 Dominus quis restitit ei & pacem habuit?* Job
 12. Hinc B. Magdalena de Pazzis dicebat mo
 riens: *Hodie discedo ex hoc mundo & pro
 teor nunquam potuisse me satis capere, quæ
 modo audeant homines Deum Opt. Meo*

mum offendere. Hilarion de Costes.

§. IV.

Qualis sit offensa Dei, nolle Deo fidere.

Am verò ut amplius cognoscamus illam quorundam hominum impietatem & fugiamus studiosius, dico non vacare nos Dei offensa & offensa Deo præ aliis maximè invisà & intolerabili, quotiescunque aggredimur aliquid sine invocatione divini auxilii, aut æstimatione illius, perinde ac si nullum esset ab eo sperandum, fisci potius amicis nostris & humanis innixi mediis atque industriis nostræ, quæ sunt paleæ concisæ, aut rivuli aquarum currentes, ut S. loquitur Gregorius hac super re, non ita dexteræ Dei omnipotentis appendit molem terræ. l. 12. c. 2. Ubi etiam considerat quod non solum videamur Dei gratia non indigere ad nostri conservatiōem, verum etiam multa agamus ipso invito & modis vetitis atque ab eo prohibitis. Nam cum dedignemur ad Deum recurrere propter nimiam quam in creaturis ponimus fiduciã, nunquid hoc ipso satis ostendimus nos ipsum minimè pertimescere, imò provocare, ut sic dicam, ut faciat pejus aliquid, si possit. Sic enim circumvallatos nos æstimamus amicis,

divitiis, nominis æstimatione & prudentia
 sumus inexpugnabiles. Ad honorem tem
 pertinet, ò magne Deus, confundere hoc
 crilegum hominum genus, qui audent tam
 insolentia detrahere nomini sancto tuo? *Q*
uodisti observantes vanitates supervacue, quomodo
 modo ferre potes tantam iniquitatem? Sed
 gò grande malum est actiones nostras pec
 cato inficere, quantum erit eas peccando
 choare peccando continuare, & peccando
 nire, & quidem peccato oblivionis Deum
 contemptus auxilii ejus? Scelus est sine dubio
 omnium maximum, & origo malorum
 nium, everfio fortunarum nostrarum & tem
 porum temporalium, & æternorum. *N*
ecquid sperare boni possumus, si autor bonorum
 omnium nobis non faveat? Quis nobis
 bis benedicet, si Deus maledicat. si punire
 velit, quis eripiet nos de manu ejus, aut aver
 ter iram ejus, & vindictam à nobis? Et verum
 quomodo potest non punire ejusmodi pre
 sumptionem tam injuriosam gloriæ ejus, &
 adversantem immensæ ejus bonitati & pro
 videntia?

§. V.

Punitio hujus offensa.

Idecirco concludo quod præter multiplicatas
 poenas quibus castigantur aliorum peccata

I. 4.

torum rei, iis qui hoc crimen committunt, innumeræ aliæ meritò infliguntur. Ob contemptum auxilii divini, destituuntur omni ope creaturarum, & quibus maximè confidebant, ab iis primùm omnium deseruntur & produntur. Cælestem subtrahit Deus gratiam ab eo cuius cor terrenis affixum: immittit lucrum & avertit quæstum à domo ejus qui in his beatitudinem suam ponebat; inducit verò onera & inopiam. Huic sceminæ maritum eripit, in quo ipsa sese superbè jactabat: istam familiam replet numerosa prole quæ dissipet omnia: in aliâ litem excitat in quam fortunæ omnes expenduntur: huic pereunt fata terræ, boumque labores, & omnis spes villæ, in quâ gloriabatur, grandine succiditur: alteri æstu & siccitate: & cui pepercit temporū tēpestatumq; iniquitas, hic in rapinam cedit prædonibus, & in prædam militibus: hodie alius indiget mutuis centum aureis, paulo post quingentis, & denuò quingentis aliis, denique pensio annua superat ipsam summā capitalem: tandē huic tali *veniet quasi viator egestas & pauperies quasi vir armatus* prov. 6. id est paulatim, sensim sine sensu paupertas illi obrepit, à qua expedire se nequeat: si denique hic hospes cujuscumque domum familiamque depopulatur, & nihilominus Deus

I s

videat

videat se à dominis domus huiusmodi ad
 contemni & postponi creaturis, earumque
 potius subsidium quæri omni studio ac con-
 tu, ut per fas nefasque per fraudes & dolo-
 jacturam resarciant, aut sibi suisque domesti-
 cis necessaria suppeditent, Deus, qui est hostis
 summè metuendus si quem nominatim per-
 sequitur, non remittit indignationem suam
 donec in nihilum redigat istiusmodi perversa
 consilia, prudentiamque humanam dilu-
 pet, adeo ut quanto magis tales conantur ex-
 tricare se necessitatibus suis, tanto plures
 intricentur, sicut Petrus ambulans super aquam
 deficiente in Christum fiducia, Matth. 14
 tanto mergebatur profundius, quanto magis
 nitentur propriis se viribus attollere & ne-
 cessitatibus eripere Hoc est illud vae, & hæc maledic-
 tiones sunt, quas Deus effundit in eos qui
 præpostera prudentia divinæ immemorati
 providentiæ mendicant infeliciter vanam opem
 à creaturis. *Vae filii desertores dicit Dominus*
per Prophetam Isai. 30. ut faceretis consilium
et non ex me: et ordiremini telam et non
per spiritum meum, ut adderetis peccatum
per peccatum. Qui ambulatis ut ascendatis in
Ægyptum, et os meum non interrogastis, sperantes
auxilium in fortitudine Pharaonis, et habentes
fiduciam in umbrâ Ægypti. Et non

vobis fortitudo Pharaonis in confusionem & fiducia umbra Egypti in ignominiam. Et alibi per Prophetam male ominatur iis, quos propter vanas eorum observationes & spes, cogitur sua protectione destituere: *Va eis*, inquit, *cum recessero ab eis.* Ose. 9. Væ omnibus incredulis & diffidentibus, qui abjiciunt Deum; contemptus enim ab illis recedet & auferet secum omnem, quam sperare poterant felicitatem.

Exempla Punitionis divinæ ob hanc injuriam.

§. VI.

Ruina Saülus. 1. Reg. 15.

Missus à Deo Propheta Samuel Dei nomine mandaverat Saüli Regi ut cum exercitu proficisceretur contra Amalecitas eosque multorum criminum reos ad interuersionem deleret, demoliretur universa populi illius & interficeret à viro usque ad mulierem, & parvulum atque lactentem, bovem & ovem, camelum & asinum: Nolebat Deus ut ulli viventium parceret, ne quid esset reliquum ex tam nefaria gente. At humanâ prudentiâ mandat hoc interpretatus Saül cum expugnatis urbibus, totam regionem victor obtinisset, non paruit illi eo modo quo jus

I. 9. 11

sus erat, sed omne vulgus interfecit in
 gladii, ait sacer historicus, & apprehendit
 gag Regem Amelec, vivum, pepercitque illi
 optimis gregibus ovium & armentorum, & ve
 stibus & arietibus & universis quæ pulchra
 rant, nimirum ut ex iis offerret Deo sacrificia
 existimans melius esse ea reservare in holo
 causta & victimas Deo cum gratiarum actio
 ne immolanda, quam ea sine utilitate ul
 perdere. Verum displicuit Deo prudentia
 hæc præcepto suo contraria, missusque per
 victoriam Samuel ad Saulem severissime co
 jurgavit eum quod non obedivisset voci Do
 mini, ejusque inobedientiam peccato an
 landi & sceleri idololatriæ comparavit, ideo
 que illi à Deo ablatum esse regnum denun
 tiavit. Non hic constitit peccatum misere
 principis, sed in majorem prolapsus impiete
 tem; adiit post mortem Samuelis mulierem
 quandam habentem Pythonem ut hæc Sa
 muellem suscitaret ab eoque acciperet respon
 sum divinum in angustiis quibus preme
 tur. Deo igitur permittente suscitatus est
 Samuel, sed audito eo: *Quid interrogas me
 cum Dominus recesserit à te?* 1. Reg. 28. *Statim
 Saul cecidit porrectus in terram.* Nec mirum
 post evenerunt omnia quæ Samuel prædixe
 rat; nam exercitus Saulis fusus fugatusque

à Philistæis, filij eius occisi, ipse ad eas red-
 ctus est angustias, ut arrepto gladio seipsum
 transfoderet ut effugeret ignominiam cap-
 tivitatis. 1. Reg. 31. Sed incidit in mortem
 multò ignominiosiore. Hic fructus est pru-
 dentia humanæ qua mundi sapientes tam-
 quam specioso velamine consilia sua prote-
 gunt, nec dubitant per summam injuriam
 Dei contemnere mandata ut suis indulgeant
 cupiditatibus existimantes non esse melio-
 rem providentiam quam media excogitare
 pertingendi ad finem intentum quibuscun-
 que tandem modis. Verum audiamus quid
 de huiusmodi hominibus eorumque quoli-
 bet dicatur. *Invenient, inquit Propheta eum
 omnia mala, & afflictiones, ita ut dicat in illo
 die. Verè quia non est Deus mecum, invenerunt
 me hæc mala.* Deut. 31. Nimirum non est infam-
 ia, non est paupertas, non malum ullum
 quod non aliquando eveniat ijs qui derelin-
 quunt Deum. Quæ secundis rebus affluentibus
 non timebant, ea cum accidunt, hanc ve-
 ritatem exprimunt vel ab invitis: Verè quia
 non est Dominus mecum, hæc patior: ipsas
 damnatorum pœnas jam videor sustinere,
 nec pace fruor, nec gaudium ullum percipio,
 diffuunt omnia bona mea, & circumdant
 me undique mala, inimici mei prævalent ad-

versum me, & à fortuna impulsus conatus
in abyssum miseriarum omnium precipitatus
dare,

§. VII.

*Ruina Regis Asa, imperij Orientalis, &
Volsy.*

Asa Rex Juda foedus olim iniit cum Rege
Syriae missa ad eum auri argentique
genti summa ex thesauris tum regijs tum
pli 2. Paral. 16. ut ab eo auxiliares copias ob-
tineret contra Regem Israel. Quo facto obli-
dit exiguam se in Deo habere fiduciam, re-
jus tamen opem in omnibus praesentissimam
fuerat expertus, ut aliunde implorandi cau-
sam nullam haberet. Idcirco quoque hac super-
te graviter reprehensus est à Propheta in haec
verba: *Quia habuisti fiduciam in Rege Syriae
& non in Domino Deo tuo, idcirco evasit Syria
Regis exercitus de manu tua. Nonne Aethio-
pes & Libyes multo plures erant quadrigis &
equitibus & multitudine nimia, quos cum Do-
mino credidisses, tradidit in manu tua? Oratio
enim Domini contemplantur universam ter-
ram & praebent fortitudinem huic qui corde pro-
fecto credunt in eum. Stulte igitur egisti &
propter hoc & praesenti tempore adversum te
bella consurgent. 2. Paral. 16. Dictum factum*

ut ex decursu historiae licet intelligere.

Hujus quoque punitionis insigne exemplum est occasus Imperij Orientalis, qui cœpit ex eo tempore quo Isaac Commenus curavit in moneta insculpi imaginem suam cum hac impia inscriptione: Debeo me ipsum mihi, eratâ prius Christi Salvatoris nostri effigie quam ejus prædecessor Joannes Zemiscanummis impresserat, cum hac Epigraphe: Dei gratia. Hæc tesserae fiduciaque variatio, Reip. quoque status funesta immutatio fuit. Nam ex eo tempore cœpit quotidie in pejus ruere subtrahente Deo præsidium & protectionem suam, donec in prædam cederet barbaris qui etiamnum imperium illud obtinēt. Hac tam diuturna vindicta declarare nobis voluit Deus quam molestè ferret istius sacrilegi hominis injuriam qui sprete divina ope & sanctissima providentia, tantum de suis præsumeret viribus ut non magis ab alio quocunque quam à semetipso dependere se existimaret.

Aliud divinæ vindictæ memorandum exemplum suggerit historia præteriti sæculi de Volsejo qui excitato schismate illius in Anglia quo adhuc flagrat, autor incendij fuit. Hic homo, inquit Sanderus ex infimo loco ad supremam in regno dignitatem eVectus in
om-

I. 4. 11

omnium honore fuit, adeo ut præcipui Angliæ nobiles in ejus admitti amicitiam potestati magni ducerent: externi etiam Principes eam ambirent & colerent studiosissimè. Inter alios Carolus Quintus Imperator tanti eum faciebat ut crebras ad eum literas propria manu daret cum hac subscriptione. Filius tuus & cognatus Carolus. In hac hominum admiratione Deo connivente tam diu versatus est, donec eò progressus est confidentiæ ut sibi soli sufficientissimus videretur, nec vel aliis indigere amici gratiâ, vel inimici potentia de gradu de jici posse se existimaret; atque hoc impiè etiam temerarius quod putari posse se divinæ providentiæ ordinem invertere, & separare id quod Deus conjunxerat. Nam jactare ausus fuit, quod ipse divortium regem inter & reginam autor extitisset. Verum quassato fundamento superbum illud honoris ædificium brevi corruit. Nescio quis ventus in curia contra eum exortus decumanam illi civit tempestatem à summo hominum fastigio præcipitem dedit in abyssum opprobriorum. Exiguo temporis spatio gratia, officio, bonis omnibus se vidit excidisse relegatum in pagum quendam & paulo post condemnatum tanquam læsæ Majestatis reum & captivum se duci Londinum in præ-

sentia
perati
potas
rum
mina
hono
tes dig
Angli
ulque
& mu
funda
nos fa
tia di
cujus
go qu
Dei g

Quin
ha

A

ser

I. 4. 11
sentia totius regni nobilitatis tanta cum desperatione ut rumor fuerit in via venenum potasse ut vitæ suæ ignominiam citius abrumperet. Post mortem octodecim illi nomina imposita, quorum quindecim totidem honoris tituli erant quasi per gradus crescentes dignitatum usque ad supremam Papæ in Anglia posteriora tria gradatim decrecebant usque ad nihilum. Hic exitus est politicorum & mundi sapientum qui super infirmis adeo fundamentis se stabilire quærunt & humanos favores præferunt gratiæ & benevolentiae divinæ exemplo hujus infelicis Volseij cuius extrema verba hæc refert Sanderus: Ego quia regis non Dei gratiam quæsi, hinc Dei gratiam amisi & regis non acquisi.

CAPUT V.

Quintum motivum ductum ex diversis instantiis quas Christus Dominus facit argumentando à majore ad minus, & à minore ad majus.

§. I.

Proponitur Christi argumentum.

Aliud motivum efficax quod Christus Dominus in primis urget ad excitandam